

ת"פ 45417/03/14 - מדינת ישראל נגד ר ק

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 45417-03-14 מדינת ישראל נ' ק

בפני כב' השופטת תמר שרון נתנאל

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

נגד

הנאשם

ר ק

ע"י ב"כ עו"ד חנא בולוס

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד עופר טל

ב"כ הנאשם: עו"ד חנא בולוס

הנאשם בעצמו.

גזר דין

1. כתב אישום מתוקן שהוגש בתיק זה מתאר את העובדות והאירועים כדלקמן:

א. ע ס (להלן: "המתלונן") הוא אביו החורג של הנאשם.

ב. בתאריך 10.3.14, עובר לשעה 21:20 התפתח עימות בין הנאשם והמתלונן על רקע דרישתו של המתלונן מאשתו (אמו של הנאשם) לתת לו כסף לרכישת סמים.

במועד האמור לעיל סמוך לאחר העימות, נהג הנאשם בכפר ..., ברכב מסוג הונדה מ.ר. 3007217 (להלן: "הרכב") השייך לו. בהגיע הנאשם בסמוך לביתו של א א ש, הוא הבחין במתלונן שהלך ברחוב ועל רקע העימות, נהג לעברו בנסיעה מהירה ופגע בו באמצעות חזית הרכב (להלן: "הפגיעה"), בכוונה לגרום לו לנכות, מום או חבלה חמורה.

ג. כתוצאה מהפגיעה עף המתלונן באוויר, פגע בשמשה הקדמית של הרכב, ניפץ אותה, נפל לקרקע ונגרר למרחק ניכר, עד אשר הנאשם עצר את הרכב.

ד. כשעצר את הרכב פתח הנאשם את דלת הנהג והביט במתלונן. המתלונן הצליח לחלץ את עצמו מתחת לרכב והנאשם נמלט מהמקום מבלי שהגיש למתלונן כל עזרה ומבלי שדיווח לגורמי הצלה.

ה. כתוצאה מהפגיעה והגרירה מתחת לרכב, נגרמו למתלונן שבירים בצלעות בית חזה 6-10 בצד שמאל, פניאומוטורקס קטן בצד שמאל, שפשופים בעכוז, בכפות הרגליים ובברך שמאל.

ו. במעשיו כאמור לעיל, פצע הנאשם את המתלונן וגרם לו חבלה חמורה שלא כדין, באמצעות רכב שהוא נשק פוגעני, בכוונה להטיל בו נכות, מום או לגרום לו לחבלה חמורה.

ז. במעשיו כאמור לעיל נהג הנאשם, ברכב המעורב בתאונה, שבה נגרמה לאדם חבלה חמורה. הנאשם, אשר ידע כי בנסיבות המקרה נפגע אדם, לא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, ולא הגיש לנפגע עזרה שהיה ביכולתו להגיש בנסיבות המקרה, לרבות הסעתו לטיפול רפואי.

2. במסגרת הסדר טיעון וללא שמיעת ראיות, חזר בו הנאשם מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום המתוקן.

על פי הודאתו, כאמור לעיל, הורשע הנאשם בביצוע העבירות כדלקמן:

א. **חבלה בכוונה מחמירה** - עבירה על פי סעיף 329(א)(1)+(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

ב. **הפקרה** - עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה").

3. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש, אך סוכם, במסגרתו, שהנאשם יישלח לקבלת תסקיר שירות המבחן, מבלי שתוצאות התסקיר תחייבנה מי מהצדדים.

בתום הטיעונים לעונש, שנשמעו בישיבת יום 27.1.15, הוריתי לממונה על עבודות השירות להמציא חוות דעת בעניינו של הנאשם.

חוות דעת הממונה (להלן: "**חוות דעת הממונה**") הוגשה ביום 12.2.15 ועל פיה נמצא הנאשם מתאים לביצוע

עבודות שירות, כמפורט בה - במעון "עתידות" בעכו, 5 ימים בשבוע, 8.5 שעות עבודה יומיות.

תסקיר שירות המבחן

4. שירות המבחן פירט את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, בן 30, הוריו גרושים והוא ילדם המשותף היחיד. בילדותו של הנאשם נטש אביו את המשפחה ומאז לא יצר איתו קשר. האב התחתן בשנית ונולדו לו 7 ילדים נוספים.

אמו של הנאשם, בת 55, עקרת בית, התחתנה בשנית עם המתלונן בתיק זה. לשניים נולדו שני ילדים: האחד נשוי ומתגורר בנפרד מהמשפחה והשנייה תלמידה.

על רקע התמכרותו של המתלונן לחומרים פסיכו אקטיביים ובשל תלותו בחומרים אלה בצורה כפייתית, חווה הנאשם אירועים אלימים, במסגרתם פגע המתלונן קשות בנאשם ובאמו.

בשל המצוקה הכלכלית הקשה ששררה בבית המשפחה לא יכול היה הנאשם להמשיך בלימודים מעבר ל- 12 שנות הלימוד שהשלים. הוא נאלץ להשתלב במעגל העבודה כבר בגיל צעיר, ואכן עשה כך באופן יציב, תוך השקעת מאמצים בפרנסת עצמו ובפרנסת משפחתו.

5. לנאשם הרשעה אחת קודמת בפלילים משנת 2005. במסגרת הליכי המעצר בתיק זה, נטל הנאשם חלק בקבוצת עצורי בית. הוא שיתף פעולה בטיפול זה, גילה אחריות ומחויבות, הכיר בקיומם של קשיים אישיותיים והתנהגותיים אצלו והביע נכונות לשינוי.

האירוע שקדם לביצוע העבירות - הוא העימות שהיה בין הנאשם למתלונן, עורר אצל הנאשם כעס רב וחשש שהמתלונן יפגע באמו. לאחר העימות היה הנאשם בסערת רגשות והיא שהביאה אותו לפעול בצורה אימפולסיבית ולא שקולה, עת ראה את המתלונן ברחוב. עזיבתו את מקום האירוע נבעה מהחרדה שחש בשל פגיעתו במתלונן. הנאשם קיבל על עצמו אחריות מלאה לביצוע העבירות נשוא תיק זה והביע צער וחרטה.

6. במסגרת הערכת הסיכוי לשיקום עמדה קצינת המבחן על כך שהנאשם גדל בנסיבות משפחתיות קשות ובעייתיות, ללא דמויות הוריות מטיבות, הצליח הנאשם, בדרך כלל, לנהל אורח חיים תקין ונורמטיבי. קצינת המבחן התרשמה שלנאשם שאיפות לניהול אורח חיים תקין. בעמדה על גורמי הסיכון, לא שללה קצינת המבחן קיומו של סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, בין היתר בשל הפער הקיים בין עמדתו השוללת שימוש באלמות לבין התנהגותו כמתואר בכתב האישום והמעשים החמורים שביצע, אך שירות המבחן מעריך, כי שילובו בהליך טיפולי יפחית סיכון זה.

קצינת המבחן התרשמה שהנאשם מגלם עולם ערכים תקין ועמדות פרו- ממסדיות וכן מגלה הבנה לגבי חריגתו הממשית מגבולות החוק. לפיכך, סבור שירות המבחן, שיש לנקוט במקרה זה בענישה שיקומית, שתאפשר לנאשם להמשיך בתפקודיו במערך המשפחתי והתעסוקתי, ולהימנע מלשלוח אותו לריצוי מאסר בין כתלי הכלא.

ככל שיוטל על הנאשם עונש של מאסר, הומלץ לאפשר לו לרצות את עונשו בעבודות שירות וכן הומלץ להעמידו בצו מבחן שירות המבחן למשך שנה, במהלכה ישתלב הנאשם במערך טיפול קבוצתי.

ראיות המאשימה לעונש

7. הוגש גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם (סומן **ע/1**), ממנו עולה, כי בעברו של הנאשם הרשעה אחת מיום 19/4/05 (ת"פ 1203/05 בבימ"ש השלום בעכו) שם הורשע הנאשם בגין עבירות של היזק לרכוש במזיד; אימים ותקיפה סתם והוטלו עליו מאסר על תנאי וכן התחייבות להימנע מביצוע העבירה.

כמו כן, הגישה המאשימה את גיליון התעבורה של הנאשם (סומן **ע/2**) ממנו עולה, כי הנאשם הורשע בעבר בעבירות תעבורה ובכללן: חציית כביש שלא במעבר חצייה; נהיגה בקלות ראש; סטייה מנתיב הנסיעה; התנהגות הגורמת נזק ונהיגה משמאל לקו הפרדה.

עוד הוגש, דו"ח סיכום אשפוז הנושא תאריך 13/3/14 (סומן **ע/3**), בו פורטו החבלות שנגרמו למתלונן כתוצאה מביצוע העבירות דנן. המתלונן, כך על פי הדוח, התקבל לבית החולים ביום 10/3/14 ושוחרר ביום 13/3/14.

הוגשו תמונות של חלק מהחבלות שנגרמו למתלונן וכן תמונות של הנזק שנגרם לשמשת רכבו של הנאשם (סומנו **ע/4**).

ראיות הנאשם לעונש

8. הוגש פרוטוקול מיום 24/3/14 מתיק המעצרים בעניינו של הנאשם [מ"ת 45459-03-14 מ"י נ' קורדי(עציר)] בו נכתב, בין היתר, כי אביו של המשיב, הוא המתלונן בתיק שלפניי, הגיע לבית המשפט על מנת "להוריד", כך לשון הפרוטוקול, את התלונה (סומן **ענ/1**).

כן הוגש פרוטוקול מתיק המעצרים הנ"ל, ובו החלטת כב' השופט ליפשיץ מיום 21/5/14, בה נכתב: "שירות המבחן אף נפגש עם המתלונן (שאף התייצב לאחד הדיונים וביקש לשחרר את המשיב) והלה מסר כי אינו חש איום מהמשיב..." (עמ' 14 לפרוטוקול הדיון שורות 13-14). הפרוטוקול סומן **ענ/2**.

עוד הוגש, גזר דין שניתן בת"פ (עכו) 7871-06-14 מ"י נ' **עאמר סבאח** (מיום 14/1/15) בעניינו של המתלונן, אשר הורשע שם בעבירה של סחר בסם מסוכן ונדון למאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים וכן הופעלו נגדו מאסרים מותנים, הכל כמפורט בגזר הדין (סומן **ענ/3**).

כמו כן הוגש, דיסק (סומן **ענ/4**) המהווה חלק מחומר הראיות בתיק זה ובו צילום ביתו של הנאשם, שהוא למעשה גם ביתו של המתלונן, על מנת להמחיש את המצוקה הכלכלית בהם חיים הנאשם ובני ביתו.

הוגש "דו"ח פאראמדיק" מיום 10/3/14 (סומן **ענ/5**), המפרט את מהלך פינויו של המתלונן לבית החולים לאחר האירוע, בו נכתב, בין היתר, כי המתלונן ציין במהלך הפינוי, כך על פי הדו"ח, שהוא משתמש בהרואין ושהוא ב"קריז".

הוגש כראיה "טופס לוואי למוצגים" (סומן **ענ/6**) בו נכתב כי במהלך הטיפול במתלונן בבית החולים, לאחר האירוע, נתפס ברשות המתלונן סכין, שהועברה למשטרה. לטופס צורפה תמונת הסכין.

טיעוני המאשימה לעונש:

9. בטיעוני עמד בא כוח המאשימה על חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם ועל כך שהמחוקק ביקש להחמיר בעונשם של מבצעי עבירות אלה.

באשר לעבירת ההפקרה נטען, כי בפסיקה הוטלו עונשי מאסר ממושכים על נאשמים שהורשעו בהפקרה בלבד, ללא שהיו אחראים לביצוע עבירה וללא שגרמו לתאונה במתכוון.

לטענת המאשימה, מתחם הענישה שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון בשל עבירת הפקרה, ללא עבירת חבלה בכוונה מחמירה ובנסיבות בהן התאונה לא בוצעה במתכוון, נע **בין 18 ל- 42 חודשי מאסר בפועל** והמאשימה עותרת לקביעת מתחם זה בגין עבירת ההפקרה.

המאשימה עותרת להטיל על הנאשם תקופת מאסר ברכף העליון של המתחם, בין היתר, בשל שיקולי הרתעתו של הנאשם והרתעת הרבים; בשל חלקו של הנאשם באירוע, שהינו מוחלט ובשל הנזקים שנגרמו למתלונן.

באשר לעבירת החבלה בכוונה מחמירה נטען, כי מדובר בעבירה חמורה וכי מדיניות הענישה לגביה היא מחמירה. בגין עבירה זו לא טענה המאשימה למתחם עונש נפרד.

10. לנאשם, כך לטענת המאשימה, לא הייתה סיבה לבצע את העבירה והוא חבל במתלונן על לא עוול

בכפוף, ללא סיבה נראית לעין. לא ניתן לומר, כך לדידה של המשיבה, שהעימות שהתרחש בין הנאשם למתלונן על רקע דרישה המתלונן לסמים, הוא סיבה מוצדקת לתקוף את המתלונן. המעשה שביצע הנאשם בוצע תוך אלימות קשה כאשר הנאשם יכול היה להבין את אשר הוא עושה ולא היה נתון במצוקה נפשית.

הנאשם, כך טוענת המאשימה, לא עשה כל מאמץ לתיקון תוצאות העבירה, לא פיצה את המתלונן, לא הוכיח שעקב האירוע או עקב הרשעתו ייגרמו לו או לבני משפחתו פגיעה או נזקים ולא הוכיח שקיימות נסיבות חיים קשות אשר השפיעו עליו לבצע את העבירה.

עוד צוין, כי לנאשם עבר פלילי ועבר תעבורתי וכי נסיבות לחומרה יש לראות בכך שהמתלונן הוא אביו החורג של הנאשם ובכך שהאירוע בוצע באמצעות נשק קר.

11. בא כוח המאשימה הפנה לעובדות כתב האישום וטען כי לא נכתב בו שנעשתה פעולה כלשהיא על ידי המתלונן כלפי הנאשם וגם לא כלפי אשתו - אמו של הנאשם. כך, גם לא נכתב בכתב האישום שהמתלונן איים על מי מהם ואף לא נכתב שהמתלונן דרש מהם דבר מה בצורה אסרטיבית.

מכאן, כך לדידה של המאשימה, אין בעובדה שעובר לאירוע דרש המתלוננים כספים וסמים מאמו של הנאשם, כדי להוות שיקול לקולה אותו יש להביא בחשבון בעת גזירת דינו של הנאשם.

12. בטיעוניו בעל פה, הפנה בא כוח המאשימה לכך שבתסקיר שירות המבחן נכתב שהשירות אינו יכול לשלול סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד. מכל מקום, ביקש ב"כ המאשימה, שלא לאמץ את המלצות שירות המבחן שהן, לטעמו, מקלות מאוד ומתמקדות אך ורק בנאשם ובשיקומו ולא מביאות בחשבון את שיקולי הרתעת הרבים ואת האינטרס הציבורי.

לאור האמור, עתרה המאשימה לקביעת מתחם ענישה הולם **לכלל** העבירות, בהן הורשע הנאשם, הנע **בין 9 ל- 12 שנות מאסר בפועל** ולגזור את עונשו, ברף העליון של מתחם זה.

כן ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם, בנוסף למאסר בפועל, פסילת רישיון לתקופה משמעותית, העולה על תקופת המינימום, העומדת על 3 שנות פסילה וכן פסילה מותנית. כן התבקש חילוט רכבו של הנאשם. רכב זה, כך נטען, שייך לנאשם והוא ששימש כאמצעי עיקרי ואף בלעדי לביצוע העבירה ומשכך יש להורות על חילוטו.

טיעוני הנאשם לעונש

13. בפתח טיעוניו ציין הסנגור את בקשתו של **המתלונן**, בתיק המעצרים שנדון בפני כבוד השופט ליפשיץ

(ענ/2 הנ"ל), לבטל את התלונה שהגיש כנגד הנאשם.

סנגורו של הנאשם אינו חולק על כך שהעבירות שביצע הנאשם חמורות. הגם שהמתלונן אינו אביו הביולוגי של הנאשם, מדובר באביו החורג, ולנאשם, כך נטען, תוך הפנייה לאמור בתסקיר, קשה לסלוח לעצמו על הפגיעה באביו החורג.

הנאשם הביע חרטה עמוקה, הכיר בפשע שביצע ואף ביקש את עזרת שירות המבחן לסייע לו בשיקומו על מנת שמעשה דומה לא יישנה.

14. נטען, כי נסיבות חייו של הנאשם קשות הן. בגיל צעיר נטש אביו הביולוגי של הנאשם את בית המשפחה. אמו של הנאשם התחתנה עם המתלונן, המכור לסמים מזה כ- 30 שנה. בשל שימוש תדיר זה של המתלונן בסמים, נאלץ הנאשם לעזוב את בית אמו ולגור אצל סבתו.

סבתו של הנאשם הלכה לעולמה ולא זו בלבד שהנאשם חווה טראומה בשל כך, אלא שלא הייתה לו ברירה אלא לחזור לבית המשפחה ולגור עם אמו ועם אביו החורג.

בבית המשפחה, הנעדר טיוח, שני חדרים בלבד. באחד - התגוררו האם והאב החורג ובשני - הנאשם, אחותו ואח נוסף. חדר זה, הוא גם מטבח הבית והוא גם המקום בו מוצבת מכונת כביסה, כפי שעולה מתמונות הדיסק **ענ/4.**

לטענת הסנגור, יש להתפלא על כך שהנאשם, שגדל בתנאים אלה ובסביבה כזו, לא השתמש בסמים ולא הדרדר למעגל של עבריינות, אלא ההיפך מכך - ניהל אורח חיים נורמטיבי, עבד מגיל צעיר וסיים 12 שנות לימוד.

15. לדידו של הסנגור, ביקש הנאשם, במעשיו נשוא כתב האישום, לשים קץ להתנהגות אביו החורג ולצאת מהאווירה העכורה ששררה בבית. חווית המעצר של כחודשיים, חידדה את גבולות המותר והאסור לנאשם.

המלצת שירות המבחן שניתנה בעניינו של הנאשם, חיובית היא. הנזק שנגרם למתלונן לא הותיר בו נכות כלשהיא.

נטען, כי לאור כל האמור, ועל אף שהפסיקה אכן החמירה בעונשם של מבצעי עבירות כמו אלה שביצע הנאשם ובשים לב לעימות שפרץ בתוך הבית בשל דרישת המתלונן לכסף, לצורך רכישת סמים, קודם להתרחשות האירוע, יש לסטות מרמת הענישה המקובלת.

הסנגור ביקש אפוא, לאמץ את המלצת שירות המבחן וכן להימנע מחילוט הרכב, בין היתר, בשל כך שהנאשם ובני משפחתו מצויים גם כך במצב כלכלי קשה והרכב אמור לשמש אותם לצורך ניידות, בפרט שעה שאמו של הנאשם חולת סרטן ויש לקחתה לטיפולים.

16. באי כוח הצדדים הגישו פסיקה לעיוני. זה בכה וזה בכה. הסנגור אף הגיש מאמר בנושא נפגעי עבירה (סומן ענ/7) וכן מאמר שכתב הסנגור: **"זכותו של קורבן העבירה להשמיע קולו במסגרת הטיעונים לעונש"**.

דבר הנאשם

17. וכך אמר הנאשם:

"אני מתחרט ומתנצל על המקרה שעשיתי מעומק ליבי, אני סבלתי מאבא חורג כמה שנים, הוא היה מבקש מאתנו כסף, הוא השפיל אותי, את אימי ואת אחי הקטן, שהתחתן בלי חתונה ויצא מהבית מרוב ההשפלה. ההתנהגות התוקפנית וההתנהגות שלו הייתה יום יום בבית, כל הזמן. הייתי עוזר עם הכסף אבל הרגשתי שהוא מנצל אותי. לא רציתי לשתף איתו פעולה ולעזור לו כדי שהוא ישתמש...".

עוד אמר הנאשם כי הוא לא מעשן, כי למד 12 שנים בבית ספר ורצה אף להמשיך בלימודים, דבר שלא התאפשר בשל המצב הכלכלי של המשפחה.

רצונו הוא, כך לדבריו, להישאר ליד משפחתו, לעזור להם והוא איננו רוצה להיות בכלא, שם ישב 3 חודשים ופגש עבריינים.

דין והכרעה:

מתחם העונש ההולם -

18. הנאשם הורשע בשתי עבירות המהוות אירוע אחד ובשל כך אקבע מתחם ענישה הולם לאירוע כולו.

מדובר בעבירות חמורות. הערכים החברתיים שנפגעו במקרה זה הם, בראש ובראשונה, הערך של חיי אדם ושלמות גופו, שלום הציבור ובטחונו. במעשיו פגע הנאשם באוטונומיה של המתלונן ובזכותו החוקתית לשלמות גופו.

מידת הפגיעה בערכים מוגנים אלה היא קשה ומשמעותית, לאור נסיבותיו הקשות של האירוע. לא די בכך שהנאשם, אשר הבחין במתלונן, בעוד זה האחרון הלך ברחוב, נהג לעברו בנסיעה מהירה ופגע בו באמצעות חזית הרכב בכוונה לגרום למתלונן לנכות, מום או חבלה חמורה, אלא שלאחר הפגיעה, עצר הנאשם את הרכב, תוך שהוא פותח את דלת הנהג ומביט במתלונן, אשר הצליח לחלץ עצמו מתחת לרכב ואז נמלט מהמקום, מבלי שהגיש למתלונן כל עזרה ומבלי שדיווח לגורמי ההצלה.

בצד העבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה, קבע המחוקק עונש של 20 שנות מאסר; בצד עבירת ההפקרה, קבע המחוקק עונש של 14 שנות מאסר. עונשים אלה מלמדים על החומרה שמייחס המחוקק לביצוע עבירות אלה.

19. לעניין מדיניות הענישה בעבירות אלימות חמורות, ככלי להטמעת סטנדרטים של התנהגות בהיבט ההלימה בין חומרתן של עבירות אלה לבין הענישה עליהן, ולעניין הצורך של החברה בביטוי הולם לחומרה ולעזוץ בו היא רואה עבירות אלימות חמורות, ראוי להפנות לדברי כבוד השופט שטרסברג-כהן בע"פ 4872/95 מדינת ישראל נ' אילון, פ"ד נג (3), 1, עמ' 8-9:

"מבחינת האינטרס הציבורי, אין זה מספיק להטמיע בחוק סטנדרטים של התנהגות. הציבור חייב לראותם מיושמים בכל עת ולראות בהם חלק בלתי נפרד מנהגים חברתיים מקובלים המגנים על גופו, רכושו וכבודו של כל אחד מתוכם. ענישה סלחנית במקרים של התנהגות עבריינית חמורה, עלולה להביא להתמוטטות ערכים מוסריים, להתפרש כהתפשרות על ערכים ועל נורמות, לפגוע באמינות מימושו של האיום בעונש מאחורי החוק ולהעביר מסר שלילי לעבריינים פוטנציאליים המועדים לבצע עבירות מאותו סוג. באותו אופן בו השתת עונש ממשי הוא בבחינת ביטוי חברתי חריף לגינוי לו ראויים המעשים החמורים, כך אימוץ הגישה הסלחנית תחליש הכרת האיסור שבהתנהגות".

באשר לעבירת ההפקרה לאחר פגיעה - שבו והדגישו בתי המשפט:

"העבירה של הפקרה אחרי פגיעה - כבר אמרנו זאת- עבירה קשה ומכוערת היא. כולנו ידענו מה נזק יכול שייגרם לאדם בתאונת מכוניות... מעשהו של הנוהג הבורח פוגע בשורשי הסולידאריות החברתית והאישית, המינימאלית לקיומה של חברה תקינה. בריחה של נהג מן המקום היא מעשה אנטי-חברתי ואנטי-מוסרי מובהק, וראוי כי הוא יענש בכל חומרת הדין".

[רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פד"י נו (3) 187, 228 (2002)].

20. תכליתה של עבירת ההפקרה היא, בראש ובראשונה, מתן עזרה מיידית לנפגע בתאונה.

תכלית נוספת היא מניעת הנהג להתחמק מאחריותו לתאונה וכן להקל על רשויות האכיפה בבירור נסיבותיה של התאונה ובבירור האחראי לה.

במקרה שלפני נגרם למתלון נזק גוף לא מבוטל. כתוצאה מהפגיעה והגרירה מתחת לרכב, נגרמו למתלון שברים בצלעות בית חזה 6 - 10 בצד שמאל, פניאומוטורקס קטן בצד שמאל, שפשופים בעכוז, בכפות הרגליים ובברך שמאל. על נזקיו של המתלון ניתן ללמוד מדו"ח סיכום האשפוז ומתמונות של חלק מהחבלות שנגרמו לו.

מתיאור נסיבות התאונה ונוכח הפגיעות שנגרמו למתלון, ברי, שמעשיו של הנאשם עלולים היו לגרום נזק חמור אף יותר, עד כדי קיפוח חיי אדם, חלילה.

מנגד - המעשה לא היה מתוכנן. הנאשם הבחין במתלון, באופן אקראי ורק אז גמלה בו ההחלטה לפגוע בו. לא ניתן אף להתעלם מהנסיבות הקשות, שפורטו לעיל ואשר היה להן חלק בכך שהנאשם הגיע לידי ביצוע מעשה העבירה.

21. על פי סעיף 40ט' לחוק העונשין על ביהמ"ש להתחשב בנסיבות המפורטות בסעיף קטן (א)(6) עד (9), ככל שסבר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, ובעניינו, מצאתי כי מתקיימות הנסיבות ה"מפחיתות", האמורות בס"ק א(7) ו-(8).

הנאשם יכול היה להבין את אשר הוא עושה ואת הפסול שבמעשהו, אולם, להתרשמותי, הנסיבות המפורטות בתסקיר שירות המבחן, בעיקר לעניין הסבל שסבלו הנאשם ואמו מידי המתלון ו"כקש ששבר את גב הגמל" - העימות אליו מתייחס האמור בסעיף ב' לעובדות כתב האישום, גרמו לתחושת מצוקה חזקה אצל הנאשם, פגעו בשיקול הדעת הנכון שלו, הביאו לידי פגיעה מסוימת ביכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה והפחיתו את מידת השליטה שלו במעשיו. כל אלה הביאוהו, באותו רגע מר ונמהר, בו ראה את המתלון ברחוב לאחר העימות, לידי ביצוע המעשה.

לעניין העבירה של הפקרה לאחר פגיעה אומר, כי אין חולק שהמתלון הובהל מיד לבית החולים, על ידי אנשים שהיו ברחוב, כך שעל אף חומרתה היתירה של עבירה זו, העובדה שהנאשם לא הושיט לו עזרה, לא גרמה למתלון נזק נוסף על הנזק שגרמה לו הפגיעה מהרכב.

22. הפסיקה שהגישה המאשימה בנוגע לעבירת החבלה בכוונה מחמירה היא פסיקה הקודמת לתיקון 113 ומשכך, לא ניתן להקיש ממנה, ישירות, על מתחם העונש ההולם שיש לקבוע במקרה זה. בנוסף, נסיבות המקרים שנדונו בפסיקה זו, חמורים הם, בהרבה, מנסיבות המקרה דנן. בין היתר, נגרמו שם נזקים חמורים בהרבה, מעשי האלימות שבוצעו שם היו חמורות יותר ולנאשמים היה עבר פלילי.

מנגד, בנוגע לעבירת ההפקרה, הפנה בא כוח המאשימה לע"פ 2619/14 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 30/11/14), אשר ממנו אכן ניתן ללמוד על מתחמי ענישה שנקבעו בהתייחס לעבירה זו.

הפסיקה שהגיש הסנגור עוסקת, בחלקה, במקרים בהם בוצעו עבירות של חבלה בכוונה מחמירה אך לא בוצעה עבירת הפקרה. רובה של הפסיקה קודמת היא לתיקון 113, לרבות גזר הדין שניתן על ידי בת"פ (חיפה) 9491-06-10 מדינת ישראל נ' חמדון (מיום 9/10/11) וגזר הדין שניתן כבוד הנשיא אלרון בת"פ (חיפה) 6024/07 מדינת ישראל נ' וחיד סרחאן (מיום 10/7/07).

סופו של דבר:

23. לאור כל האמור ואחר שהבאתי בחשבון את הערכים החברתיים שנפגעו במקרה דידן ואת מידת הפגיעה בהם, את מדיניות הענישה הנוהגת ואת כלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כפי שפורטו לעיל, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם במקרה זה, לשתי העבירות בהן הורשע הנאשם, בשים לב לייחודיות של המקרה דנן, כמפורט בסעיף 21 לעיל, נע בין 3 ל- 4 שנות מאסר בפועל.

גזירת הדין -

24. הענישה, לעולם אינדיווידואלית היא ועל בית המשפט להביא בחשבון גם את נסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות גילו, עברו, נטילת האחריות על ידו, מידת החרטה, שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק ועברו הפלילי, או העדרו. כן יובאו בחשבון פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו.

עברו הפלילי של הנאשם, אינו עבר מכביד והוא כולל, כאמור, הרשעה אחת בגין עבירות שביצע בשנת 2005.

אתחשב לקולה בגילו של הנאשם, באורח חייו עד כה - הן מבחינה לימודית, הן מבחינה תעסוקתית והן מבחינה משפחתית.

משקל של ממש אתן להודיית הנאשם ולכך שהיא מנעה מהמתלונן צורך להעיד בביהמ"ש ולשחזר את חוויות האירוע, על כל המשתמע מכך. כן אתן משקל של ממש לחרטה שהביע הנאשם, אשר להתרשמותי, חרטה כנה ואמיתית היא. לחרטה זו גם משמעות רבה, לעניין ההליך השיקומי עליו ממליץ שירות המבחן.

כן יובאו בחשבון, הפגיעה של העונש בנאשם, בפרט נוכח חווית המעצר שחווה ותיאורו אותה וכן הפגיעה במשפחתו ובפרט באמו, שהיא חולת סרטן והנאשם מסייע לה. כמו כן, אביא בחשבון את נסיבות חייו הקשות של הנאשם אשר לטעמי, לא יכולה להיות מחלוקת שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשי העבירה וכן את מאמציו

של הנאשם לחזור למוטב ולעבור הליך שיקום, כפי שעולה משיתוף הפעולה של הנאשם במפגשים בהם נטל חלק, במסגרת הליכי המעצר בתיק זה.

חריגה ממתחם העונש ההולם, בשל שיקולי שיקום -

25. במסגרת תיקון 113, נקבע בסעיף 40ד לחוק העונשין, כך:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969."

לאור כל המפורט לעיל, סבורה אני, כי שיקולי שיקום מצדיקים, במקרה מיוחד זה, לגזור את הדין, תוך מתן משקל מכריע לשיקומו של הנאשם וזאת - בחריגה ממתחם העונש ההולם.

יפים לעניין זה דברי בית המשפט בע"פ 10/86 זגל נ' מדינת ישראל, פד"י מ' (2) 769, 772, אשר על אף שניתן שנים רבות לפני תיקון 113, עדיין תקפים הם:

"שיקוליו האישיים של העבריין- הצורך להחזירו למוטב ולשקמו, מצבו הנפשי ושאר בעיותיו האישיות - צריכים להילקח בחשבון בקביעת עונשו. מידת החסד היא חלק ממידת הדין. אין היא עומדת מחוץ לדין, ואין היא סותרת אותו או מתנגשת בו".

לא מצאתי כי חומרתן של מעשי העבירה, בנסיבותיהם ומידת אשמו של הנאשם, עולים כדי החומרה היתרה האמורה בסעיף 40ד(ב), באופן המונע עשיית שימוש בסמכות הנתונה לביהמ"ש בסעיף 40ד(א). לעניין זה יש לזכור גם את עמדתו של קורבן העבירה, אשר קנתה מעמד בשיקולי המאשימה לעניין הסדר טיעון כמו גם בשיקולי ביהמ"ש לעניין העונש שיש להשית על הנאשם. בענייננו, כאמור - המתלונן עצמו ביקש לבטל את התלונה.

26. לצד החומרה הרבה בה יש לראות את מעשי הנאשם, לא ניתן להתעלם מהנסיבות המיוחדות של ביצוע המעשים, הרקע והגורמים לביצועם, כפי שפורטו לעיל.

כפי שפורט לעיל, מהתסקיר עולה תמונת חיים קשה ומורכבת ולא אחזור על כך. חרף קשיים ניכרים אלה, סיים

הנאשם 12 שנות לימוד ועובר לאירוע הוא עבד באופן מסודר וסייע למשפחתו בפרנסתה.

אופן התמודדותו של הנאשם עם הקשיים בהם גדל והעובדה שהוא ניהל אורח חיים נורמטיבי, מצביעים על כוחות נפש, שיש בהם, ביחד עם האמור בתסקיר שירות המבחן, חרטתו הכנה של הנאשם על מעשיו ושיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן עד כה, כדי לבסס **סיכויים של ממש** לשיקומו של הנאשם.

לפיכך, בשים לב לנסיבותיו החריגות של מקרה זה, כפי שבאו לידי ביטוי בכל האמור לעיל, מוצאת אני לחרוג ממתחם העונש ההולם במקרה זה ולהטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, עונשים נלווים, כפי שיפורט להלן, וכן אעמידו במבחן.

באיזונים לעניין גזירת הדין הבאתי בחשבון גם את התקופה בה ישב הנאשם במעצר בגין תיק זה ולכן על הנאשם לרצות את כל תקופת המאסר שגזרתי עליו, בעבודות שירות, ללא כל ניכוי.

לא מצאתי כל מקום להורות על חילוט הרכב. מצבם הכלכלי של הנאשם ושל משפחתו קשה. הם חיים במצוקה רבה, אשר תגבר בשל חוסר יכולתו של הנאשם לעבוד עד לסיום ריצוי עבודות השירות שייגזרו עליו.

בשל מצב כלכלי זה גם לא אשית קנס על הנאשם.

27. לאור כל האמור, הנני גוזרת את עונשו של הנאשם כדלקמן:

א. 6 חודשי מאסר, אשר ירוצו בעבודות שירות, על פי המלצת הממונה על עבודות השירות.

הממונה על עבודות השירות יאפשר לנאשם, ככל הניתן, השתתפות בהליך טיפולי, במסגרת צו המבחן שניתן.

מובהר לנאשם, כי עליו למלא אחר כל הוראות הממונה על עבודות השירות וכן כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים. כל חריגה מכללים אלה תהווה עילה להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בפועל.

הנאשם יתייצב, לריצוי עבודות השירות, במשרדי הממונה על עבודות שירות, יחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז צפון, רחוב הציונות 14 טבריה, ביום 14/6/15 בשעה 08:00.

ב. ניתן בזה צו מבחן לגבי הנאשם, לתקופה של 18 חודשים מהיום.

שירות המבחן יתאם עם הממונה על עבודות השירות, אפשרות לשיתוף הנאשם בהליך טיפולי, במקביל לביצוע העבודות.

ג. 12 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שלא יעבור, במשך 3 שנים מהיום, עבירה מהעבירות בהן הורשע במסגרת תיק זה.

ד. אני פוסלת את הנאשם מלהחזיק או מלקבל רישיון נהיגה למשך שנתיים מהיום.

ה. 12 חודשי פסילה על תנאי והתנאי הוא שלא יעבור במשך שנתיים מהיום עבירה על סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ו' אדר תשע"ה, 25 פברואר 2015, במעמד הצדדים.